

ELACHISTA MONOSEMIELLA RÖSSLER Z ČELEDI ELACHISTIDAE

- NOVÝ DRUH MICROLEPIDOPTER PRO ČSSR -

ELACHISTA MONOSEMIELLA RÖSSLER AUS DER FAMILIE ELACHISTIDAE

- EINE NEUE ART VON MICROLEPIDOPTERA FÜR DIE ČSSR

Oldřich Holub

Od roku 1972 pracuji na faunistickém průzkumu lepidopter Podblánicka. Za tu dobu jsem zjistil na řadě lokalit tohoto kraje více významných druhů. V roce 1978 se mi však podařil nález zcela výjimečný. Na dvou intenzivně sledovaných lokalitách : Chotýšany a Bílkovice jsem 26. a 27.srpna 1978 chytil 3 kusy Elachista monosemiella Rössler z čeledi Elachistidae. Tento druh je znám pouze ze západního Německa, Harzu a z Pobaltí a i tam se vyskytuje zcela lokálně a velmi vzácně.

Charakteristika lokalit

Lokalita u obce Chotýšany : Jde o oblast silně zamokřené půdy (v roce 1971 meliorace) při severozápadním cípu obce. Průměrná výška 470 m. (jižní okraj Vápenného vrchu 493 m a jeho vrchol 519 m). Půdy zde vznikly na vyvěřelinách (biotitgranodiorit), jsou minerálně středně bohaté, převážně hluboké. Okolní lesní porost, na jehož okraji byl nový druh nalezen, je hlavně složen z jehličnanů, jen na okraji lesů jsou listnáče - dub, olše lepkavá, lípa. Zmíněný charakter lokality podmiňuje výskyt některých motýlích druhů, které se ani v nejbližším okolí nevyskytují.

Lokalita u obce Bílkovic: Opuštěný kamenolom při severozápadním okraji obce v údolí Býkovického potoka, expozice jih, asi 380 m n.m. (nález na jižním úpatí lomu). Hornina: biotitická migmatitická rula. Dno lomu je jen spoře porostlé nenáročnými druhy rostlin. V sousedství lomu je příkrá travnatá stráň, (v roce 1974 zde byly vysázeny jehličnany) část zarostlá hustě vlčím bobem vytrvalým (*Lupinus*). Na úpatí stráně úvozová cesta, často mokrá, sousedící s loukou protékanou Býkovickým potokem. Obě lokality jsou od sebe vzdáleny vzdušnou čarou asi 2 km.

Zjištěný druh Elachista monosemiella Rössler je pro celé území našeho státu novým druhem. V dosavadní odborné literatuře není o něm žádné zmínky a pravděpodobně nebyl dosud v žádné soukromé sbírce sbě-

ratelů drobných motýlů. Faunistickým průzkumem čeledi Elachistidae se u nás podrobněji zabýval na Slovensku K. Hrubý, v českých zemích před mnoha desítkami let Nickerl a Zimmermann.

Zvláště důkladně tuto čeleď v posledních letech studuje Dr. Steuer (Bad Blankenburg NDR) a to i na našem území.

Živná rostlina nového druhu není zatím známa. Zřejmě půjde o některý druh trav nebo ostřic. Je velmi pravděpodobné, že se jedná o druh s velmi lokálním rozšířením a v každém případě je novým dokladem bohatosti naší hmyzí fauny a současně i dokladem, jak je důležité věnovat pozornost krajům sběratelsky dosud neprozkoumaným.

Za determinací nového druhu a některé podklady pro tento článek vděčím Dr. B. Starému.

Z u s a m m e n f a s s u n g

Nach mehrjähriger Untersuchung von Lepidoptera in der Gegend bei Blaník gelang mir im Jahre 1978 ein seltener Fund. In der Lokalität von Chotýšany und Bílkovice habe ich drei Stück von Elachista monosemiella Rössler gefangen.

Diese Art ist nur in der Bundesrepublik Deutschland im Harz und im Baltikum bekannt. Auch dort kommt sie nur örtlich und sehr selten vor. Die festgestellte Art Elachista monosemiella Rössler ist für das ganze Gebiet unseres Staates eine neue Art.

In der Fachliteratur wurde sie bis jetzt noch nicht erwähnt und befindet sich wahrscheinlich in keiner privaten Schmetterlingssammlung von Microlepidoptera.

Mit der Untersuchung befaßten sich eingehender in der Slowakei K. Hrubý, in den tschechischen Länder vor vielen Jahrzehnten Nickerl und Zimmermann.

In letzten Jahren wird diese Familie auch in unserem Gebiet besonders gründlich von Dr. Steuer (Bad Blankenburg DDR) studiert.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Oldřich Holub, akad. malíř, Na černé hoře 14, 160 00 Praha 6- Dejvice.